

Bureau Kabinetsformatie
De heer R.H.A. Plasterk
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Geachte heer Plasterk,

U moet het toch ook voelen?

Het 'gonst' in de samenleving. We voelen allemaal dat het anders moet. De burger snakt ernaar om gezien en gehoord te worden in plaats van gestuurd en gecontroleerd. Als er één ding is dat we kunnen leren van de verkiezingsuitslag, is dat we als Nederlandse samenleving meer zeggenschap willen over onze eigen leefomgeving, welzijn, gezondheid en geluk. Ruimte, vertrouwen in de burger en een faciliterende overheid zijn dan een logische route.

Wij, als vertegenwoordigers van heel veel inwoners binnen het brede zorgdomein, maken ons zorgen. De zorg toegankelijk houden is één van de belangrijkste uitdagingen waar het komend kabinet voor staat. Voor de problematiek rondom dubbele vergrijzing, het tekort aan personeel, wachtlijsten, overbelaste mantelzorgers en onhoudbare financiering heeft onze samenleving een handelingsperspectief nodig. Een integraal perspectief waarin 'vertrouwen' als basis dient. Enkel het regelarmen maken van de zorg en betere samenwerking op regionaal niveau is niet genoeg om deze crisis te lijf te gaan.

In deze brief vragen wij u om in de gesprekken met beoogde coalitiepartners specifiek aandacht te geven aan *de oplossingen van mensen zelf*. Door burgers meer zeggenschap te geven over zorg en ondersteuning wordt de zorgcrisis verminderd en zal het vertrouwen en de cohesie in de samenleving toenemen.

Het zorglandschap verschuift

De zorg in Nederland staat voor grote veranderingen. Het huidige systeem stamt uit de verzorgingsstaat en is niet houdbaar in de huidige maatschappij. Er vinden grote verschuivingen plaats. Van een afhankelijke rol als cliënt of patiënt binnen het zorgsysteem nemen burgers steeds vaker een actieve rol. Van vooral aandacht voor behandeling verschuift de focus naar preventie, welzijn en herstel. Zorg wordt steeds meer thuis geleverd, buiten de muren van de zorginstelling. En er wordt steeds meer verwacht van de zelfredzaamheid van de burger.

De oplossing voor het zorginfarct

De oplossing ligt lokaal. In buurten en wijken, waar men elkaar kent. Wanneer actieve burgers meer ruimte van de overheid krijgen en gefaciliteerd worden om eigenaarschap te nemen, ontstaat ruimte om de zorg te ontlasten. Door deze 'nuldelijnszorg' worden mantelzorgers ondersteund, hebben ouderen een vangnet, ontstaat er meer verbinding in de samenleving en wordt er minder beroep gedaan op (zware) zorg. Ruim 2.000 initiatieven in ons land bewijzen dat het nemen van eigenaarschap ten aanzien van zorg en hulp de gemeenschap versterkt en verpleeghuisopnamen en zware specialistische ggz-zorg voorkomt.

Deze beweging is al aan de gang! Gewoon, op de plek waar mensen wonen en samen de samenleving vormen. Is het zo eenvoudig? Ja. Maar de beweging wordt nog te vaak gehinderd door perverse prikkels en andere obstakels. We pleiten daarom voor meer ruimte voor eigenaarschap en regie bij mensen zelf in de lokale gemeenschap. Niet een overheid die zegt wat moet, maar een overheid die een beweging faciliteert die individuen en lokale gemeenschappen in hun kracht zet. Een overheid die voorziet in een stevig vangnet van integrale zorg en ondersteuning, die laagdrempelig beschikbaar is voor wie dat nodig heeft, en met name voor mensen in een kwetsbare positie die niet zelf regie kunnen nemen over hun leven. Een overheid die tegelijk ruimte maakt en zeggenschap geeft aan zorgzame gemeenschappen.

Zeggenschap bij de burger

Deze ingrijpende veranderingen maken dat we fundamenteel anders moeten kijken naar sturing en zeggenschap in zorg en welzijn. Het is tijd voor een nieuw samenspel in de organisatie van zorg en ondersteuning, met inwoners in de regie. De manier waarop zeggenschap nu georganiseerd is, staat te ver van mensen af, is aanbodgericht en daarmee compleet versnipperd. Vaak ontvangen mensen tegelijkertijd zorg en ondersteuning van verschillende organisaties, op grond van verschillende wetten: hoe geven zij dan invulling aan medezeggenschap?

Dit nieuwe samenspel tussen inwonercollectieven, (zorg)organisaties, financiers en overheden, vraagt om een wettelijke basis. Zonder borging blijft de gewenste transformatie en het daadwerkelijk verleggen van zeggenschap te vrijblijvend. Juist het wettelijk vastleggen van rechten en plichten maakt het geschetste perspectief haalbaar. Dit kan zonder grootschalige aanpassingen of stelselwijziging. De omkering van zeggenschap ligt met relatief kleine ingrepen ook juridisch gezien binnen bereik. Wij pleiten daarom voor de wijziging van de huidige Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) naar de **Wet zeggenschap zorg en ondersteuning**. Dit betekent voor mensen, welke zorg ze ook krijgen, en of ze nu thuis wonen of in een instelling verblijven, dat ze invloed kunnen uitoefenen op hoe die zorg en hulp georganiseerd wordt, bijvoorbeeld via een lokale burgerraad.

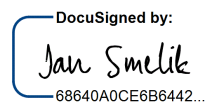
We bevelen u van harte aan het versterken van eigenaarschap en zeggenschap van inwoners over zorg en hulp in hun leefomgeving onderdeel te laten zijn van het nieuwe regeerakkoord en doen daarvoor onderstaande tekstuele suggestie:

Het Kabinet versterkt gemeenschapskracht en eigenaarschap van burgers over zorg en hulp door het wettelijk verankeren van lokale zeggenschap van burgers over zorg en hulp in hun eigen wijk en dorp. Hiertoe passen wij de huidige versnipperde medezeggenschap aan naar een integrale Wet zeggenschap zorg en ondersteuning.

Uiteraard kost deze ombuiging via een wettelijk kader tijd, aandacht, investering en verandering van cultuur. Wij zijn bereid hier onze tijd voor in te zetten. Onze overtuiging is dat het de samenleving vooruit zal helpen.

Met beleefde groet,

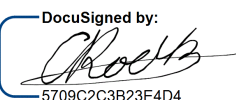
Jan Smelik

DocuSigned by:

68640A0CE6B6442...

Marthijn Laterveer

Cynthia op den Brouw

DocuSigned by:

5709C2C3B23E4D4...

*Algemeen coördinator Nederland Zorgt Voor Elkaar
Belangenbehartiger van ruim 2.000 zorgzame gemeenschappen*

*Coördinator LOC Waardevolle zorg
Belangenbehartiger van ruim 900 cliëntenraden*

*Directeur Espria Ledenvereniging
Belangenbehartiger van 700.000 inwoners*